

Izhaja trikrat na teden vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

Issued tri-weekly every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinstvo

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Sloga tlači

ŠTEV. (No.) 16.

CHICAGO, ILL., TOREK, 7. FEBRUARJA 1922.

LETO (Vol.) VIII.

NOVI PAPEŽ PIJ XI.

"Habemus papam". "Imamo očeta!" Imamo novega papeža.

Danes 5. februarja dopoldne je bil izvoljen novi papež nadškof Milanski in bivši nuncij Poljske, kardinal Achile Ratti in si je privzel ime Pij XI.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

CHICAŠKE STAVBINSKE HOMATIJE.

Te dni se je poročalo, da bodo vse delavske stavbinske razmere urejene še ta mesec. Govorilo se je tudi, da bodo vsi delavci sprejeli odločbo sodnika Landisa glede delavskih plač in da bodo sodnik le nekaj malega spremenil, kakor je preje določil. Toda mizarji so sklenili, da vstrajajo odločno na svoji zahtevi, da se jim plača \$1.10 na uro. Ta sklep mizarске unije je zopet razpršila vse veselo upanje, da se bo prišlo do sporazuma.

Mizarška unija je šla pred sodnika Sullivana in zahtevala injunkcijo, to je ustavljenje sklepa "Odbora meščanov", ki skuša doseči sporazum in ki skuša na vse mogoče načina pripraviti delavstvo, da bi sprejelo Landisovo odločitev. Toda sodnik jo je odklonil. Velika škoda, da se ne more ta točka urediti, ko bi vendar tako pomagalo do normalnih razmer.

Bojevito katoliško časopisje, je med nami največja potreba.

KONEC RAZOROŽEVALNE KONFERENCE.

Danes so se sešli vsi zastopniki raznih vlad in delegatje za razoroževalno konferenco k zadnjemu zasedanju in k poslovitvenemu shodu. Predsednik Harding se je poslovil od njih.

Razoroževalna konferenca je bila prvotno miselj in predlog ranjkega sv. očeta papeža Benedikta XV. ki je šel v večnost predno je bila konferenca končana. — Veliko je sveti oče upal od te konference. Toda ako pregledamo njeno delo in se vprašamo, kaj se je doseglo je težko najti odgovora. Kakor prva mirovna konferenca, tako se je sedaj razoroževalna konferenca sešla in razšla, pa dosegla bore malo. Posvetovanja so se vršila na napačni podlagi in na napačnih principih. Dokler pa državniki ne bodo postavili svojega delovanja na prava načela, je vse delo zastoj. Naredite človeka nazaj v človeka, pa ste ga razorožili. Dokler pa ostane človek brez vere, to je zver, tako dolgo pa bo vedno kazal svoje zobe proti tistemu, ki mu je na poti in mir je nemogoče.

VENDAR ENKRAT PAMETNA BESEDA.

Sodnik Marcus Kavanagh je imel v hotelu Morrison v Chicago govor pred obilno številnim občinstvom, kjer je rekel te le besede: "Zločinstvo ni delo razuma, temveč delo srca. Zato je popolnoma napačno mnenje raznih proučevalcev zločinstva med narodi, ki trdijo, da so zločini posledica pomanjkljivega človeškega razuma in inteligence. Tako napačno trdi Ferri, Ellis, Garofolo in drugi enaki kriminalisti. Vera je najmočnejša in edino uspešna sila na svetu za dobro. Vera je edina sila, ki mora stati za vsako postavbo in za vsako reformo. Če hočete prenoviti svet, če hočete omejiti zločine, imate zato samo eno sredstvo na razpolago — vero. Zato vidimo, da kjer se polnijo cerkve, tam se praznijo v enakem razmerju tudi ječe in nasprotno, kjer je praznijo cerkve, tam se polnijo ječe."

To je rekel, ne kak duhovnik, ne kak fanatičen verski prenapetež. To je rekel mož, ki proučuje kriminalistiko vsaki dan v svoji službi kot sodnik prav pri korenini.

"Prosvetarji", kaj po vi pravite na to? Mr. Molek, napiši par meteoritov o tem.

Katoliški Slovenci, vse vaše jednote, vsa vaša društva, vse bo šlo rdečkarjem v roke, če ne boste imeli močnega časopisa na svoji strani.

Katoliški časnik je tvoj služabnik.

HLEBEC KRUKA NA RUSKEM 15 TISOČ.

Kako krasna so nebesa, katera so prinesli boljševiki nesrečni Rusiji, kaže dejstvo, da stane v Rusiji en hlebec kruha petnajst tisoč rubljev. Uzrok tej draginji je dejstvo, da je boljševiška vlada razdala zopet na milijarde papirnatega denarja, ne da bi imela zanj pokritje.

Ta mesec je mesec katoliškega tiska! Vsa naša moč je — katoliški časnik. Kolikor močnejši je naš katoliški časnik, toliko močnejši smo mi.

PREDSEDNIK UNIJE MUZIKANTOV.

Predsednik unije godbenikov je bil pretekli petek po seji glavnega odbora unije trikrat z nožem zaboden za vrat. Vendar ni nevarno. Kaj je bilo uzrok napača in kdo ga je napadel, noče povedati. Tudi vsi navzoči nočejo govoriti.

Novo ministerstvo.

Za "Edinost" L. Kuhar.

Paris, 21. januarja 1922.

Razumljivo je, da nas zanimajo politične spremembe v tujih državah le v toliko, v kolikor imajo svoj vpliv na našo domovino. Amerikanski bratje so v bolj delikatnem položaju, ker morajo slediti političnim dogodkom po svetu prvič kot Amerikanci, drugič pa kot Jugoslovani.

Velika sprememba v političnem kurzu Francije z nastopom Poincarrea je že dobila svoj odmev iz Amerike. Amerikanski narod jo je karakteriziral kot polom mirovnega stremeljenja in zmago militaristične in imperijalistične struje. In ker je Amerika položila vso svojo ljubezen v delo za pomirovljenje sveta, v razorožitev narodov, se ji ta prizor v Parizu ni dopadel. Z eno besedo, neprijatelji, ki jih ima Francija v žed. Državah so triumfalno pokazali na to nositeljico sovraštva in njeni prijatelji so osupnjeno umolkli. Naj ima prav amerikansko javno mnenje! Amerikanski narod, nov, mlad, silen, vidi jasneje in čuti iskreneje, kot mi na starem kontinentu. Stari kontinent že šteje tisočletja starosti, je dobil že sive lase in se odloči z veliko večjo težavo, kot nov, mlad in žilav narod onkraj morja. Velike inicijative v političnih in socijalnih vprašanjih bodo prišle iz Novega sveta, stari narodi smo preokoreneli za velika dela. Pa vendar nas morajo Amerikanci vzeti take, kot smo, skeptične in počasne. Skeptične napram vsem lepim besedam o miru in o bratstvu, ker nam zgodovina na vsaki strani daje dokaze, da so pesmi o miru bile uspavanke, s katero so močnejše države zazibale v spanje slabše, da so jih potem lažje uničile. Izkustvo ima Evropa in odtod sklepa. Sive lase se naj respektira. Počasni smo v sklepih, ker moramo biti previdni. Med narodi ni odkritosti in besede, ki jih govore na konferencah njih zastopniki, niso odkrite. To je velika napaka na našem telesu, lažnjivost naše civilizacije. Vzemite nas take, kakoršni smo! Kot Amerikanci bodo torej naši slovanski bratje tam obžalovali politični preobrat v Franciji in bodo majali z glavami, kot mladenič nad otročarijami sivega starčka. Bodi! Kot Jugoslovani, kot člani naroda ob Adriji, Italijo ob strani, Nemca nad seboj, bodo morali soditi drugače. Vživeti se nazaj našo evropsko prevladnost in skepso, v našo neodkritost in zakrknjenost. Poslušajte! Kot mora je vedno ležalo na angleški politiki vprašanje slovanstva. Biti po slovanskih plemenih, je njena tradicija. Zgodovina Mirovne konference (Gdansk, baltske države, Poljska, Carigrad, Adrija, egejsko morje, Sibirija) nam je dala čutiti ost angleške protislovanske politike. G. Trunk bo vedel o njej pripovedovati v Koroškem plebiscitu. Nemčija za Anglijo nima več nevarnosti: Ni, brodovnja, ni kolonij! V ostalem ji je simpatična bila in bo ostala. Zato je Anglija bila ženirana, da obstoja v njeni bližini vedno zevajoče nasprodstvo med Nemci in Francozi in ji tako brani zasledovati pot protislovanstva v Rusiji, kjer so tako vabljive prilike. Začela je zvoniti zvonček miru in peti pesem o bratstvu in slogi in ljubezni med narodi, da uspava francoski srd in omami bolečine oplenjene dežele. Ko bo mir med Parizom in Berlinom, potem se brez skrbi lahko poda angleški trgovec v Rusijo, da jo gospodarsko podjarmi in politično osužnji. In čuca, francoska politika je sledila temu očarajočemu petju iz Londona. Briand je začel popuščati, tiho in neopaženo se je začel trgati verzajski mir v prilog Nemcev in, kakor pravijo Angleži — v prilog svetovnega bratstva. To je šlo tako dolgo, dokler nevolja naroda ni izbruhnila in se o tresla teh pijavk, zagnala Brianda in poklicala Poincarrea, da brani narod in ne, da ga izdaja.

Vlačo hoče imeti, ki bo ščitila vdove in sirote, ki bo zopet obnovila opustošene pokrajine na škodo tistega, ki jih je razrušil. — Pripeljal sem se v to puščavo lani majnika. Odvedli so nas globeje v deželo, da nam "pokažejo" mesto Bon (15.000 preb.) "Sedaj smo na mestu!" nam pravi vodnik. Gledamo in ne vidimo družega, kot nekaj razorane zemlje. "Kje je mesto?" — "Tu!" — Pred nami kol, na koln deska, na česki napis: Tukaj je bilo mesto Bon. — Naj vpovstavi te domove oni, ki jih je krivično porušil. Zato so vrgli staro ministerstvo. Poincare, njegova osebnost morda ni simpatična — poseblja politiko narodne brambe, ki pravi: 1. Nemec me bo plačal, 2. Nemec ne sme nikdar več pustošiti naše dežele.

Globoko so se oddahnili po celi deželi, ko je prišlo do novega ministerstva. In oddahniti se moramo tudi mi Slovani, ne zaradi tega, ker bo morda sablja rožljala, ampak radi tega, ker Anglez in Nemec še ne bosta (Nadaljevanje na 2. strani.)

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Zdravila iščejo. Bograsko "Vreme" se pritožuje radi pokvarjenosti, ki se je razširila med šolsko mladino. — "Tega ne pišemo radi moraliziranja", — pravi "Vreme" — "naš namen je, pokazati pristojni oblasti veliko nevarnost, ki preti moralnemu življenju naše prestolice, zdravju bodočih generacij in našim rodbinam. V nevarnosti je — mladina. Zdravniki pripovedujejo, da se širijo med šolsko mladino — nalezljive bolezni. Ako bi se to statistiko obelodanilo, bi izvala pre senečenja. "Vreme" zatrjuje, da je zakrivila širjenje prostitucije po Beogradu — takozvana sanitetna komisija, ki je poškupljiva in korumpirana. — "Vreme" kliče oblasti, da naj pravočasno in s pametnim postopanjem zajezi nevarno lavino nemorale. Dosedanja praksa ne velja, to je očitno. To problem se naj rešuje po vzgledu velikih, modernih držav. Če hočemo našo mladino rešiti, je treba hitro in odločno poseči vmes. Tako "Vreme". Mi pa pravimo: Ti ljudje iščejo zdravila za nevarno bolezen pri čevljarju. Moralizirati nočejo, ker to dandanes ni — moderno. Danes je nemoderno, ako oklepaš mladino v "verige" krščanstva in krščanske morale. Bolje je, da postane svobodomiseln. Tako pravijo naši liberalci. Tako pravijo in tako delajo. Pravega in edinega zdravila — krščanske etike in morale — pa ne marajo. Kam bomo prišli? (Straža št. 4.)

(Nadaljevanje na 3. str.)

Kaj si že sklenil, da boš naredil ta mesec za katoliški tisk?

DENARNE POŠILJATVE

VAŠ DENAR bo na svojem mestu najhitreje, ako ga pošljete skozi naše podjetje. Dostavimo denar na najbližjo pošto prejemnika. Izdajamo čeke v kronah in ameriškimi dolarjih. Pošiljamo tudi potom kabla ali brzvoja.

Ob izidu te številke smo računali za jugoslovanske krone:

500 kron	..... \$ 1.95
1,000 kron	..... 3.90
5,000 kron	..... 18.25
10,020 kron	..... 35.50

Za italijanske lire:

50 lir	..... \$ 2.75
100 lir	..... 5.00
500 lir	..... 22.75
1000 lir	..... 45.50

Za nakazila v ameriškimi dolarjih do \$50.00 računamo po \$1.00. Za večja na kazila računamo po 2. centa od vsakega dolarja.

Vse pošiljatve naslovljajte na: BANČNI ODDELEK "EDINOSTI", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill.
under the Act of March 3, 1879.

Kako dolgo še?

Da iz soda, kjer je nesnaga, ne more teči čisto vino, je priznana resnica. Da uredniki listov, ko imajo nesnažno pamet in pokvarjeno srce ne moreje pisati pošteno, je tudi ravno tako priznana resnica. To se kaže posebno jasno pri nesrečnem listu, dnevniku, ki je že toliko nesnagne raztrosil med ameriški Slovenci po celi Ameriki, — pri Glas Naroda.

Sicer ta list hinavsko zakriva svojo nesnago in ima napisano zunaj na "sodu", da je notri čisto vino. Pa kadar se pipa odpre, vselej se pokaže takoj, da to ni res, pokaže se takoj vsa nesnaga, ki vlada v dušah teh nesrečnih mož, ki te liste pišejo, od Saksarja do ginjenega Trčka.

Pred dobrim mesecem smo morali z vso odločnostjo in ogorčenjem protestirati proti temu listu, ker je nesramno napadel versko resnico, ki je najvišja čast Marije, matere vsakega katolika, ki je tako draga vsakemu katoliku, kakor njegova očesna punčica.

Danes moramo vnovič dvigniti svoj glas in z največjo odločnostjo in največjim ogorčenjem protestirati proti njegovi nesramni pisavi o rajnkem častitljivem starčku, svetem Očetu Benediktu XV., o papežtvu in katoliški hierarhiji.

Ko so brezpomembni in veri sovražni listi, kakor je "Prosveta" in "Glas Svobode" in te baže "cunje", pisali sramotno o vsem tem, kdo se jim je čudil? Čitatelji teh listov so bili pripravljani na izbruhe smrtnega protikatoliškega fanatizma. Te liste noben katolik niti ne naroča. Toda "Glas Naroda" se pa šteli tudi po slovenskih župniščih, se hlina tudi slovenskim katolikom, ima vsaki četrtek tudi emblem presvetega Srca našnjenege v svojih kolonah. Če pa tukaj beremo kaj takega, imamo pa sveto dolžnost, da v imenu stotisoč katoliških Slovencev v Ameriki protestiramo in zakličemo: Sram vas bilo! Proč! Pustite našo vero pri miru! Če ste vi vrgli od sebe to sveto vero, če ste vi enkrat versko propadli, vedite pa, da je velika večina ameriških Slovencev še vedno udana tej sveti veri in jo ljubi s celo dušo in si ne bo pustila sramotiti teh svojih najdražjih svetih stvari!

Opozarjamo pa na to pisavo vse one katoliške Slovence, ki imajo še vedno naročen ta list. Katoliška naša vera mu je samo še "vera Vatikana", namestnik Kristusov s svojo velikansko mislijo ljubezni, katero vrši v imenu Božjem na zemlji, mu je samo "politika", mu je samo "kardinalska ambicija", mu je samo srednjeveški "humbug."

Da, kako podlo je to! Vse svet je žaloval ob mrtvaški krsti tega velika apostola miru in bratovske ljubezni! Cel svet je sklonjen v žalosti obžaloval zgubo tega moža ravno v času, ko bi ga tako potrebovali! Vsi nasprotniki drugih narodnosti so lepo pisali o njem! Vse občuduje stališče in blagodejni vpliv papežtva. Milijoni sirot molijo zanj, ker jim je v največji stiski pomagal in poskrbel za nje. Milijoni lačnih blagoslavljajo njegovo ime, ker jih je nasitil, milijoni strganih ga proslavljajo s hvaležnostjo, ker je poskrbel za njih odelo — da, milijoni jokajo ob tem grobu — samo eni podleži so na svetu, ki časi sami katoliki, sami njegovi otroci, če tudi žalibog njegovi hudobni in pokvarjeni otroci — mečejo kamen in blato na njegov grob.

In to je ravno, kar naj podležje! Katoliki pa tako pisati!!

Sicer pa ni čudno! Tam v Minn. so prav danes položili v hladno zemljo največjega moža med ameriški Slovenci, in enega izmed največjih mož, kar jih je kdaj slovenska mati rodila, pa če pogledamo nekoliko let nazaj — ali ni bil tudi ta veliki naš apostol predmet izbruhov Sakserjevega sovrašstva do vsega, kar je katoliškega, pred vsem do katoliške duhovščine in katoliškega episkopata?

Ameriški Slovenci, kako dolgo bomo trpeli to posirovelost med nami? Kako dolgo bodo taki-le listi dobivali plačano za take izbruhe grdega fanatizma in grdega sovrašstva do sv. cerkve v obliki naročnine od katolikov samih?!

(Nadaljevanje z 1 strani.)

mogla na slepo podjarmljati onemoglega slovanstva. Oddahniti tudi mi Jugoslovani, ki le preradi pozabljamo, da je bil Nemeč včeraj naš gospod in da bomo spet njegovi sužnji, v trenutku, ko bomo iskali njegovega prijateljstva. Ostanimo zvesti v skepticizmu stare Evrope! Nemeč in Anglež sta naša narodna nasprotnika, četudi nam darove ponujata. Prijateljstvo se bo sklepalo med Slovani in Nemci, kadar bomo mi kulturno in politično močnejši. To pa še nismo in še dolga leta ne bomo.

Po mojem mnenju nas mora osamosvojitev Francije veseliti. In pristavil bi še to: Hodimo mi s katoliškimi narodi! Na vsak korak srečujem tukaj sledove katoliške civilizacije. Ako nas German in protestant ljubita, nas ljubita, da nas izlemata, katoličan ljubi nesebično. In prazno bi bilo trditi, da se tudi v današnji na zunaj brezverski državi ni ohranilo nekaj krščanske nesebičnosti kat. posledica tisočletnega delovanja katoliške kulture.

Iz slovenskih naselbin.

Cleveland, Ohio. — Dragi mi urednik! — Sprejmite pozdrave iz slovenske metropole Clevelanda. Posebni novic ni sedaj tukaj, vse se bolj po stari navadi vleče. Vsaka mala stvar me dosti nezanima, ali taka stvar kot sem jih bral zadnjič v enih številkah Edinosti me pa tako vzpobode in "prerahlja" da sam ne vem kaj bi storu. Nimam nobenega teka do jedi, spati nemoram, zebe me bol kot ponavadi, in "ajno" vsaki dan mi prav gotovo sedem lasu osivi. Gospod urednik! Ali veste

kaj je vse temu vzrok? Če neboste nikomur povedal pa Vam povem. Ta vzrok je samo moj, vsako leto in še za sedem mesecev naprej "prisrčni" prijatu Pavle Zgaga. Oh, ubogi revček, kolko mora on sedaj prestati, vsak bi ga mogu spoštovati, kot pristnega od fare, ne pa tako ga žaliti. Prav gotovo semu "raztoži" do dna srca ko bere dopise da ga morate v stran "odbrenkat" od Edinosti.

O trdosrčna srca tacih ljudi, tako je slabo povsod, nikjer se nemora delo dobiti, in sedaj da bi ga postavili na cesto v taki zimi? No, no, tega pa že ne. Oblečen je res dobro, to mora vsak priznat ki vidi njegovo sliko v Edinosti. Ali kedar prav ta tanka piše takrat prepíše tudi njegov "burnus", toraj imejte usmiljenje vsi naročniki "Edinosti" z njimu, nekratite mu veselja, to mu še lahko škoduje morda bi še "preč pršu" kaj se ve?

In kaj potem? Potem bi pa sam njegov brat Peter "kokodaskov" po New Yorku, kedo ga bo potem "v ščipnu" če boste Pavlet "laufpos" podpisal?

To se nesme zgoditi, upam da se tudi ne bo, jaz pa Pavleta tako "lajkam" da bi pri volitvi tudi tisoč, in še tri glasove "odbrenkov" za njega. Tudi za ministra bi ga volu, namreč za "sumo ali rudo" že kar bi mu blo bol všeč. Vidiš, Pavle, kako imaš dobrega prijatelja na St. Clair ave., želim Ti še veliko taceh potem se Ti ni treba bati, da bi Te pri volitvah stran "odengavel" od Tvojga požišna. O Pavle, kako si Ti "fleten", večkrat pregledujem Tvojo sliko v Edinosti, in sem prepričan da se marsikatera "grinarca" obližuje za Tebe, ko Te vidi na "kontrafi" potem če Te že pogleda navzgor ali navzdol ali pa od strani, naj Te obrne kakor hoče ves si "bjutiful" (Hertonik) menda naravnost iz Pariza "štelaš" ki Ti tako lepo z mirom "frizura" stoji. Iz oči Ti sije sama milina in prijaznost, kakor kake punce, ko stopi v "svitsekstun." Zobe imaš malo redke no panato se dost negleda. "Nekostojm" okol vrata imaš še precej dobro zadragnen. Marelo imaš pa tako veliko kot v starem kraj kakšen leotar. Klobuk imaš menda pa iz sedemindvajsete številke, ki je tako strašno velik, v Clevelandu, še "bušil" ni tako velik, no včasih že prav pride če kaj kupuješ od kakega "petlerja" ti lahko kar v "cylinder" natrese, saj veliko več ne drži, kot en bušel. Oprosti mi Pavle! Samo še en vprašaj, zakaj imaš pa tako dolg rekelc odzad? Glih tako zgleđa, kot da imaš kakšen "ploh" od zad na rekelc pribit. Jaz si predstavlam dve stvari, nevem pa če sem jih "potuhtov" prav ali ne? Včasih si mislim, da morbit nimaš kovtra in se pokrivaš štistim dolgim rekelcem. A v drugič si mislim pa drugače, da imaš tisti ploh od zad za blato strečt kedar je blatna cesta da ne "frči" predalec blato nazaj če sem uganu, piši: Ostanu pozdravljen Pavle.

"Naročnik Vaših listov."

Pittsburg, Pa. — Zopet se oglašim s par vrsticami v nam priljubljenem listu "Edinost". Zopet mi je danes prišel v roke nesramni list iz Chicage, ki se mu pravi "Prosveta", in kateremu sam peklenšček ne da miru, ne po dnevu ne ponoči, da bi ne napadal tega, kar mu nič mari ni. V Meteorjih se zaganja v pokojnega velezaslužnega moža, kardinala Gibonsa iz Baltimore. Ta nesramni tat poštenega imena ne more pustiti še v grobu ljudi pri miru. Ta nesnažna cunja mu očita, da je zapustil 135 tisoč dolarjev. Mislim, da se mu prav sline cedijo po njih. Vprašam te, breznačajnejš, koliko si mu pa ti dal? Dal pa za onih 60 tisoč, ko ste jih nabirali od vbozega delavca pod krinko, da jih boste poslali v stari kraj za sirote? Dajte odgovor vi, poštenjakoviči, koliko sirot ste nasitili, ali oblekli v starem kraju za teh šestdeset tisoč? Ko bo pa vaš bacek, ata Kristan, zapustil svoje premoženje, pa ne bo 135 ti-

soč, bo pa 135 milijonov. Po kakšni poti jih bo pa on dobil? Da, sami vaši ta rdeči grabijo milijone, tega pa ne veste nikdar povedati in sicer grabijo jih na sleparski način. Kaj ne, to ni pa nič! Ako pa kak katoličan s trudom in varčnostjo po poštenu poti pridobi par dolarjev potem hoče Chicaš. breznačajnejšem same jeze žolč počiti. Zadnje čase so kolektali tudi za ruske sirote. Kolikor se je nabrlo, kam bo šlo? Najbrže po isti poti, kakor je šlo za slovenske. Zdaj zopet kolektajo za Proletarca. Backi za backa. Le daj, le daj, uboga slovenska rdeča para, le daj, če ti sam tudi lakote pogineš!

Sedaj pa še dopisniku iz Caroopolisa. Ta mož stresa svojo veliko modrost in naprednost in priporoča nekake "napredne" liste. Jaz bi pa rad vedel, da bi mi ta dopisnik povedal, kateri so ti napredni listi, ki so toliko dobrega storili za narod ali za delavca? Ti ubogi rdeči bacek, kako so pa prej ljuđje živeli, dokler ni bilo teh nesnažnih cunj v Chicage? Ti, modrijan, ako si bil tukaj pred 25. leti v tej deželi, ko ni bilo družega lista kakor Amerikanski Slovenec in Glas Naroda, misliš da so ljudje ob zid tolkli? Pa se je drugače živelo, kakor še sedaj. Nadalje se zaletuje g. dopisnik v duhovščino, da samo laži oznanjujejo. Vprašam te, ti prijatelj, kaj pa vi ta rdeči preroki oznanjate? Ali ne samo laž in nemoralnost? Ali si še kdaj slišal, da bi bil veren katoličan zapustil svojo ženo in otroke, ali da bi verna katoliška žena pustila svojega soproga in svojo otročico? Koliko je pa rdečih, ki so to storili, ki so bili zapeljani od vas ta rdečih prerokov, ki oznanjate tako naprednost in proslavljate to kot svobodo, kot nekaj lepega? Vprašam te, g. M. L., malo pomisli nazaj na mlada leta, ali nisi bil bolj srečen, dokler si veroval, kakor si sedaj, ko te je zastupila ta nesnažna cunja iz Chicage? Zakaj sam sebe po zobeh tolčeš? Ko ti bo pa prišla zadnja ura, boš pa ti prvi, ki boš kričal po duhovniku. Saj imamo toliko takihle zgledov.

John Golobčič.

Milwaukee, Wis. — Spoštovani g. urednik: — Ker se iz te naselbine tako malo oglašajo, zato se oglašim jaz, kot Vaš novi naročnik.

Ker ste že zadnjič pisali zaradi Pavleta Zgaga naj Vam tudi jaz nekaj povem od njega ob kratkem.

Pavle je res "zauber" fant zato Vas prosim privoščite mu vedno kakšen kotiček. De pa ne boste te moje vrstice v koš vrgli Vam tudi jaz eno ribiško povem, ker je Pavle Ribničan, bom pa še jaz donež, sej tudi vem kje je Ribnica. (Vi se motite, Pavle vedno trdi, da je rodom "Ižanec". Op. ured.) Nekoč sta šla oče in sin na lov, kar na enkrat pa zagleda sin veriverico, kako pridno obira smerekove veje in se njima umiče, ker pa nista imela nič druge puške, kakor vsak svojo palico, stečeta hitro za živalico, veriverica seveda smukne na smereko; splezata za njo in seveda puške pustila na tlah. Prideta nekako do polovice smereke, veli oče sinu, ti, pojdi pa naberi dračja pa zakuri in priprav dober ogenj, jaz bom ta čas pa veriverico vjel in potem jo spečeva za kosilo. Sin uboga in odide. Oče pa pleza in pleza, ter konečno pripleza visoko v vejevje. Ko veriverica ni mogla več kam, spretno skoči na bližnjo smereko. Ko oče to vidi, prav modro reče: "Krouta če ti, ki si taku majhnu lehku teku delec skočiš, boum jaz tjudi." Zatem se požene da bo skočil na bližnjo smereko, seveda pritem je padel na tla in se hud do poškodoval. Kaj potem? Sin ga je čakal in čakal, ker pa očeta le ni bilo tako dolgo, gre iskati svojega očeta. Najde ga vsega krvavega pod smereko in kaj mislite, da si je sin mislil. Da je oče veriverico kar kosmato pojedel. Zato ga je še pošteno okregal, češ: "Še tulku niste mogu počakat, da b je bla spekla in skupaj snela." Tako in enako vidiš, Pavle si mi tukaj preganjamo dolg čas.

Veš, Pavle, vreme bi tukaj še bilo, samo, ko bi ta salemenski veter tako ne pihal in pa, ko bi sneg ne šel, te bele mušice niso prav nič prijetne za ušesa, za nos je že še, ker dol visi, saj če ne bi, bi gotovo protestiral kadar bi medel sneg. Vsem čitateljem in čitateljicam tega lista, posebno dekletam in fantom, de bi dobile lepe fante in fantje pa lepa dekleta, v sedajnem luštnem predpustčasu. Vam g. urednik pa želim obilo vspeha in mnogo novih naročnikov.

Torej ne pozabite Pavleta Zgaga.
Fr. Mramor.

Willard, Wis. — Naše altarno društvo cerkve sv. Družine je imelo pred kratkem svojo letno sejo. Dohodkov je bilo zadnje polovico leta \$165.18 in izdatkov pa \$31.55. Preostanek v Blagajni je bil koncem leta \$133.63. Iz tega izkazila je razvidno, da je naše društvo zelo lepo napredovalo kljub slabim časom, ki nas nadlegujejo že precej časa. Dolžnost me veže, da se Mrs. G. Seliškar v imenu našega društva prav iz srca zahvalim za njeno veliko požrtvovalnost, kajti veliko koristnega je storila za naše altarno društvo, kot njena predsednica. Kadar koli se je šlo za korist cerkve, je bila vedno med prvimi in delovala neumorno za prosep cerkve, kolikor je mogla. Kolikokrat je posegla v svoj žep, samo da je blagajni pripomogla. Naj ji bo zato njeno požrtvovalnost c-bilni plačnik vsegamogočni Bog. Ko smo imele volitve na letni seji smo bile vse da bi Mrs. Seliškar ostala še nadalje za predsednico društva, toda, ker je v resnici zelo odaljena ni mogla sprejeti. Na njeno mesto pa je bila izvoljena Mrs. M. Artač, kot bodoča predsednica našega altarnega društva. Tudi ona je vedno vneto delovala za napredek naše cerkve in je zelo priljubljena med ženami v naši župniji. Zato ji kličemo že v naprej, naj Bog blagoslavlja njeno delo za naše altarno društvo.

Me druge članice altarnega društva pa glejmo, da bomo storile svoje dolžnosti in njej pomagale pri njenem delu. Delujmo složno, kajti le v slogi je moč. Društvo šteje 52 članic, pa upamo da bo nas kmalu še več.

Veliko je bilo dopisov zadnje leto iz Willarda v "Prosveti." G. urednik gotovo ste mislili, da je Willard eno veliko gnezdo samih socijalistov. Altarno društvo pa naj bo dokaz, da je v Willardski naselbini še mnogo zavednih katoliških Slovencev.

Želeč vsem veselo in srečno novo leto 1922., da bi jih novo leto osrečilo posebno farmerje, da bi dobili za svoje pridelke vsaj polovico več, kakor pa so v minulemu letu.

Mrs. Perovšek.

Kdor te brani, ali ni ta tvoj dobrotnik? — To dela tvoj katoliški časnik. — Mu ne boš pokazal nekoliko svoje hvaležnosti ta mesec?

Keewatin, Minn. — Vaše stenske Kolendarje sem prejela in se Vam za nje najlepše zahvaljujem, ker so v resnici pravi okraski za vsako krščansko hišo. Bog naj blagoslovi Vaše Bogu dopadljivo delo in Marija naj bo Vaša pomočnica pri Vašem delovanju za obstoj naše sv. vere. Le tako naprej, da bo naše rdečkarje še bolj bodlo v oči.

Ker ste dali Pavleta Zgaga na glasovanje, se tudi jaz oglašim s svojo glasovnico v korist Pavletu. Te ga pa že ne, da bi Pavleta "aufkindali," posebno pa ne sedaj po zimi. Saj je revež že itak vse sključen, kakor bi ga vedno zeblo. Ako bi mu res kaj munšajn pomagal, kakor je to omenila Mrs. Bevc, mu ga lahko tudi mi preskrbimo par kvartov, samo, da bi lepše zgleđal in hodil po koncu. Ampak Pavle le naj nikar ne obupa, le krepko naj agitira in zmaga bo njegova. Pozdravljam vse katoliške Slovence širom Amerike in Vam g. urednik pa želim obilo božjega blagoslova, da bi Vaše delo rodilo veliko vspeha.

Marija Kolar.

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENJSKI KOLEDAR.

12. Nedelja. — Septuagesima. — Evangelij o delavcih v vinogradi Gospodovem. S to nedeljo se začne nedelje, v katerih bo mašnik pristopil k oltarju v vijolčni spokorni barvi. V nekaterih krajih je bila namreč navada, da so začeli žodanski post s to nedeljo, ker se niso postili več kakor štiri dni v tednu.
- Mi imenujemo te tri nedelje pred postom predpustne nedelje.
13. Ponedeljek. — Sv. Katarina Riči, dev.
14. Torek. — Sv. Valentin, mučenec.
15. Sreda. — Sv. Faustin in Jovita muč.
16. Četrtek. — Sv. Juliana dev.
17. Petek. — Sv. Donat in tovariši muč.
18. Sobota. — Sv. Simeon škof in muč.
19. Nedelja. — Quinquagesima. 2. predpustna nedelja.

V soglasju z razumom nam odgovarja vera: Bog je Stvarnik, je Gospodar, je Vrhovni Vlada neba in zemlje, on je izvor našega zveličanja in naše najvišje dobro.

1.—Bog je Stvarnik, ker je napravil nebo in zemljo iz ničesar, vsemu stvarstvu dal je bivanje in življenje.

2.—Bog je Gospodar, ker je (1) vesoljstvo njegova last, kakor je na primer delo last delavca; (2) ker ima on pravico, da ukazuje stvarstvu, kakor ukazuje vladar svojim podanikom, in stvarstvo je dolžno, da je poslušno svojemu Stvarniku.

3.—Bog je Vrhovni Vlada, ker (1) imajo vsi zakoniti predstojniki svojo oblast od Boga, (2) ker vlada cel svet s svojimi zakoni, katerim se moramo mi vsi podvreči, (3) ker bo poplačal vse, ki spolnjujejo njegove zapovedi, in kaznoval vse, ki jih prestopajo.

4.—Bog je izvor našega zveličanja, ker nas je vstvaril zato, da bi se zveličali, in ker nam daje pomočke, sredstva, da bi to zveličanje tudi dosegli. Te pomočke, ta sredstva imenujemo "milost", ki prihaja od Boga na naše molitve, kakor prihaja voda iz neizčrpljivega vrelca.

5.—Bog je naše najvišje dobro, to se pravi: edino dobro, po katerem hrepeni naše srce. Mi imamo nenasitno željo po sreči, in tej želji hočemo zadostiti. Toda vse bogastvo celega sveta te želje ne bo nasitilo. Edino Bog, za katerega je naše srce vstvarjeno, bo nasitil želje in upokojil naše hrepenče srce. To je blazenost ali popolna sreča, katero da Bog občutiti že na tem svetu onim, ki ga ljubijo, in katero jim bo dal v vsem obsegu še le v večnosti. Zato pa služimo Bogu zvesto, da bomo tudi mi dosegli to večno srečo, za katero smo vstvarjeni.

PRVI ČLAN APOSTOLSKE VERE: O BOGU.

Verujem v Boga Očeta, vsega močnega Stvarnika nebes in zemlje. V prvem članu vere spoznavamo vero v enega samega Boga, v pravega, živega Boga, ki je vstvaril svet. Mi vemo, neodvisno od vere, vsled naše pameti, vsled našega razuma, da mora biti Bog, in sicer en sam Bog, ki je vstvaril nebo in zemljo. Če pogledamo v svetovje, nam vsakemu pove že pamet: Kjer je postavljena hiša, tam je moral biti stavbenik; kjer je ura, tam je moral biti urar itd. Toliko bolj moramo priznati, če se oziramo na vesoljni svet in red v njem, da mora biti nekdo, ki vse to vlada in to vodi, in ta je Bog! In kar vemo po svojem razumu, to nas uči tudi naša sv. vera, da biva vsega močnen Bog, ki je vstvaril nebo in zemljo. Kaj je Bog?

IZ SLOVENSkih NASELBin.

(Nadaljevanje.)

Ely, Minn. — V Edinosti sem videl razpravo glede Pavleta Zgago, od več dopisnikov. Jaz sem o tej zadevi že davno mislil pojasniti svojo sodbo, pa sem mislil, da ne bo še treba. Sicer meni ni toliko o vsebini v kateri se piše, ali boljše bi bilo, da bi se pisalo v pristni slovenščini, ker pačenje kakega slovenskega narečja, ki ga rabijo v gotovem kraju na kranjskem, ni umestno za katoliški časnik. Jaz cenim list kot tak za prezviseh, da bi prinašal enako vsebino. Jaz sem prepričan, da enaka vsebina ni nikomur za izobrazbo. Če ravno hočejo čitatelji nekoliko šaljivega gradiva, se jim naj to ugoči v kakih drugih oblikah. Jaz bi priporočal, da bi urednik Edinosti naročnike seznanil s životopisom naših slovenskih pionirjev duhovnikov, kakor n. pr. Friderick Baraga in dr. potem pa razne kronike.

Želeč obilo vspeha vašim listom, ostajam udani

Jos. J. Peshel, zastopnik.

(Opomba ured.: — Slične razprave, kakor jih vi priporočate so bile objavljene že več ali manj skoro v vseh slovenskih časopisih. Zato se nam ne vidi umestno objavljati stvari, ki jih je javnost že mnogokrat čula. Sicer pa, bomo skušali dati našim čitateljem vedno raznovrstne tvarine.)

Kaj pomaga prezirati nasprotnika, ako pa vedno raste in že brusi nož na te? S tem ga ne boš odpodil, če ga nočeš videti.

Cleveland, O. — V zadnjič ko sem Vam pisal, sem popolnoma pozabil glasovati za našega kandidata Pavleta Zgago. Zato sedaj glasujem, da naj Pavle še za naprej ostane v listu Edinosti, da bo nam od časa do časa kako veselo povedal. Človek potrebuje tudi humorja, da se razveseli. Vsem tistim, ki so proti Pavletu bi jaz kar kratko povedal, da ga

naj pa ne bero Naj bero pa drugo čtivo, ki jim bolj ugaja, saj ga je dosti v vsaki Edinosti Jaz pa vedno najprvo preberem Pavleta, ker me vedno razveseli kačar ga najdem v Edinosti Jaz glasujem, da se naj naš Pavle oglasi stalno vsak teden po enkrat Ti Pavle pa primi junaško zastavo in podaj se hlabro v boj proti našim verskim nasprotnikom. Obrni svojo ost proti njim, in pokaži se, da si Slovenec — junak!

Za danes končam pa prihodnjič zopet kaj več. Ob sklepu pa prav prisrčno pozdravim našega Pavleta, kateremu želim pri volitvah najsijajnejše zmage. S prijateljskim pozdravom,

Anton Cek.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje z 1 strani.)

Verska neenakost. "Narodna Politika" z dne 10. t. m. piše: "Finančni minister objavlja proračun za leto 1922. Iz proračuna je razvidno, da dobijo pravoslavni za versko upravo in šole 147.745.758 K več nego katoličani Prosvetno poverjenstvo v Zagrebu je izdalo naredbo, da se odslej ne sme poučevati na sledečih praznikih: Sv. Save, na drugi dan pravoslavne Velike noči in na drugi dan pravoslavnih, Binkošti, Ukinjajo se pa sledeči šolski prazniki katoliškega značaja: Markovo, Svečnica, Vseh vernih duš dan in praznik sv. Alojzija. Dva dni pred pravoslavnim Božičem je izšel v zagrebških listih službeni komunike, v katerem se zapoveduje, da se ima pravosl. Božič praznovati kot — praznik. V vojašnicah silijo katoliško moštvo k praznovanju krsne slave. V Sarajevu je občinska uprava na Stefanovo zaukazala katoliškim delavcem neka javna dela. Na katoliški Božič je zasedal zakonodajni odbor parlamenta ter reševal važne zadeve, ki se tičejo pretežnega dela katoličanov, in pri tem se nihče ni oziral na katoliške poslance in katoličane v splošnem.

Katoliški možje in žene boste na stara leta morali od kakih rdečkarjev beračiti podpore, ako ne boste s časopisjem obranili te svoje centke, katere ste znesli s tolikimi žulji skupaj. Glejte, saj se to že nekaterim godi!

Škofovski kandidati. Versko ministrstvo se bavi z vprašanjem o izpolnitvi izpraznjenih škofovskih mest v Sarajevu, Sibeniku, na Krku, Splitu, Beogradu in Subotici. Kot škofovski kandidati se imenujejo: dr. Sarič, za Sarajevo, dr. Novosel, župnik v Vinkovcih, msgr. Vidas za Krk, dr. Benefačič iz Krka, prof. Truta, dominikanec Bačić, dr. Srebernič in beograjski župnik Vagner za Beograd.

Katoliška društva, kaj boste storili za katoliško časopisje ta mesec? Holy Name možje in fantje, boste ta mesec roke križem držali? Boste slakerji?

Novi škof za severno Dalmacijo Novi škof za severno Dalmacijo Panteljič, bo 21. t. m. slovesno ustoličen v Sibeniku. Škofijo so premestili iz Zadra v Sibenik.

KDO HOČE?

Kdor nam tekom meseca februarja pošlje dva nova letoletna naročnika na list "Edinost" poslali mu bomo krasen križ, ki po noči sveti

nika na list "Edinost" poslali mu bomo krasen križ, ki po noči sveti

Nekaj novega je ta križ. Ako ga obesite na steno, ko bo temna, boste naenkrat na steni opazili čudno svetlobo. Cela slika presvetega Telesa Križanega se bo začela svetiti da jo boste prav lahko v največji temi prav razločno videli. V resnici nekaj krasnega!

Križ je nekaj dragocenega in stane, ako ga kupite v prodajalni \$3. Tu ga dobite zastonj, ako nam pridobite dva naročnika na list "Edinost."

Na delo! Za tako krasen dar se pa že splača, nekoliko se potruditi, vsaj vi dobite nekaj, kar je skoraj toliko vredno.

In to velja za celi mesec februarij.

Vse vaše žulje v katoliških društvi in jednotah bodo dobili rdečkarji v roke, ako ne boste imeli obrambenega močnega časopisja, ki vam bo branilo te vaše žulje. Ali nimate že dovolj žalostnihkušenj?

Hiše in farme.

Prodajava hiše v različnih krajih mesta in farme v Illinois, Ind., Michigan, in Wisconsin. Zavarujeva hiše, pohištva in avtomobile. Izdelujeva notarska dela za tukaj in za stari kraj. Pošiljava denar v staro domovino. Pregledujeva abstrakte in druga te vrste dela. — Prodajava bonde in mortgage.

MLADICH & VERDERBAR,

1334 West 18th Street,

Chicago, Ill.

R. F. KOMPARE

SLOVENSKI ODVETNIK

Dve Pisarne: v So. Chicago in v Chicago.

Naslov pisarne v So. Chicago: 9206 Commercial Avenue. Telephone: So. Chicago 0599.

Uradujemo na So. LaSalle St. Soba: 1101-19. Telephone: Central 8610.

Za sestanek se obrnite telefonično na So. Chicago 0599.

W. F. KOMPARE

SLOVENSKI NOTAR

Prodaja zemljišča. Zavaruje hiše pohištvo in druge stvari proti ognju. Prodaja parobrodne listke in pošilja denar v staro domovino.

9206 Commercial Ave.

Phone: So. Chicago 0599.

So. Chicago, Ill.

TISTIM KI SE ŽELE NAUČITI ANGLEŠČINE naznanjamo da smo zopet prejeli nekaj

"SLOVENSkih ANGLEŠkih SLOVNIC".

Knjiga vsebuje razne navadne vsakdanje pogovore, Glasoslovje, Oblikoslovje in razne vaje. V knjigi je tudi obširen besednjak. Ker smo prejeli le omejeno število teh Slovnic, zato je važno, da si isto naročite takoj dokler ne poide.

Knjiga stane s poštnino \$1.00.

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS.

1849 West 22nd Street

CHICAGO, ILL.

ALI STE SE PRIPRAVILI ZA RAZŠIRJEVANJE KATOLIŠKEGA TISKA?

Mesec februarij je določen od vseh ameriških katoliških škofov za razširjevanje katoliškega časopisja.

Kaj bomo skušali narediti v tem oziru mi katoliški Slovenci? Na to vprašanje naj dajo koncem tega meseca odgovor naša dejanja, ki naj bodo taka, da bo vsak naročnik pridobil listu "EDINOSTI", "AVE MARIA" ali pa "GLASNIKU P. S. J." vsaj enega novega naročnika. Katoliški Slovenec, ako si KATOLIK S CELIM SRCEM, boš to storil! Vaša dejanja bodo govorila in pričala koncem tega meseca, koliko je vam za VAŠO VERO. Slovenec pokaži se, koliko ljubiš KATOLIŠKO ČASOPISJE, KI BRANI TVOJ BISER IN TEBI NAJDRAŽJO SVETINJO, SVETO VERO!

Od novih naročnikov za list "EDINOST" je razpisana na drugem mestu v tem listu posebna nagrada. Zato potrudite se da dobite lepo nagrado, ki vas bo spominjala, kedaj da ste vršili Bogu dopadljivo delo in pomagali kovati svetle meče uma za srce.

"EDINOST"

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

"Ali jih bo za nas dosti?" se obrne Pavel k svojim spremljevalcem.
"Če ne moremo dobiti več, moramo biti zadovoljni s tem", pravi Tel.
"Poskusite vse eno", se oglasi Filip, "bili smo še srečni, da smo jih dobili toliko. Silno dragi so. Ali niso zahtevali od začetka štirideset zlatnikov za vprego? Toda zmotili so se. Pokazal sem jim, da jih poznam. Od para so dobili le trideset. Ta Rim je pa res grda luknja in zraven tega še nevarna. Tu mora biti človek vedno oprezen. Najrajši bi šel z vami."

"Kako je pa z moštvo, Filip?"
"Tukaj v bližini so, mladi gospod. Ako želite, vas peljem k njim."
"Dobro, rad bi jih videl. Pokaži nam pot!"
Stari služabnik skrbno zapre hlevna vrata in vodi malo družbo k takojmenovanemu "Termopilu", krčmi, ki je bila prav blizu.

Filip odgrne zagrinjalo in moške vstopijo v le slabo razsvetljeno klet, iz katere se je razlegalo glasno vpitje več oseb.
Pri dolgi jelovi mizi je sedelo deset mož, na vsaki strani po pet. Bili so sami vojaki. Pred vsakim je stala visoka ilovnata skledica, "kupa" imenovana, napolnjena z navadnim vinom, ki se je točilo v takih krčmah. Po vpitju bi vsak sodil, da so precej marljivo pogledavali v skledico, zakaj tudi obrazji so jim goreli, kakor da bi bil vsak izmed s svojim nasproti sedečim v smrtnem prepiru, tako preteče so bile kretnje, tako blizu je prišla iztegnjena roka in stisnjena pest licu drugega. A o vsem tem ni bilo niti govora. Dobri ljudje so bili le z vsjo svojo dušo zatopljeni v še zdaj med italijanskim ljudstvom tako priljubljeno igro "moro" imenovano, ki se je pa takrat imenovala "mikare digitis". Igra je bila takrat približno na isti duševni višini, kakor igra z kamenčki med današnjo šolsko mladičino in cela umetnost je obstojala v tem, da je uganil, koliko prstov ima na naprej stegnjeni roki stegnjenih, in koliko stisnjenih in je sam pokazal toliko prstov, kolikor jih je manjkalo k izgovorjenemu številu.

Pri nenadnem vstopu predstojnika je hipoma nastala tolika tihota, da sledilo je kratko pojašnjenje in Pavel, ki se je prepričal, da so še vsi trezni, jih je prijazno nagovoril in jim priporočal, da naj bodo vsak čas je bilo za omikanega rimljana prvi hip skoraj nerazumljivo.

Cela družba je na te besede veselo vskliknila.
Niso še ti štirje moške zapustili krčme, že se je tako iz nenada pretrgana zabava z nova začela ravno tako glasno in hrupno. Glasni "duo! quinqe! tres!" se je zopet razlegal v tiho noč.

"Sedaj pa k glavni stvari", zakliče Pavel in začne stopati po zloglasni Suburi.

Niso hodili dolgo časa, ko so dospeli na levi do velikih napolzaprtih vrat. Ko se je Pavel za trenutek vstavil, da bi se prepričal, če se morda ne moti, začela so se vrata od znotraj zapirati z velikim truščem in pri tem se je skozi odprtino deloma videla visoka, suha postava postarjega moža.

Pavlu se je zdelo, da je po suhem, rumenem obrazu z dolgim zakrivljenim nosom in košatimi črnimi obrvi spoznal juda, katerega je iskal. Upre se precej krepko v težka visoka vrata, katera se je sedaj Hebrejec zastoj prizadeval popolnoma zapreti. Zaman mu je pa tudi mladi vitez klical, da naj pusti njega in njegove tovariše notri.

"Poberite se, kričači! Pojdite okoli oglja, tam najdete krčmo!" kriči prestrašeni jud v enomer.

"Vi ne veste s kom imate opraviti", odgovori Pavel. "Mi smo poslani od visoke osebe."

"To reče lahko vsak potepuh!" kriči jud. "Pomoč, pravični Bog! Hočejo mi ulomiti!"

Cela družba se ni mogla ubraniti smeha zaradi žalostnega glasu skopuha.

"Seveda te hočemo olajšati za en del tvojih zakladov", pravi Pavel nejevoljno, "pa ne na tak način, kakor ti misliš. Poglej, stari, ali poznaš to-le?"

In skozi odprtino mu pokaže majhen predmet.

"Pri prerokih!" zakliče jud, ko si je ogledal predmet pri majhni svetilki, ki je stala zraven njega na tleh, "to je prstan cesarja Germanika! Ta dva pa vendar moram poznati prstan in cesarja!" pravi rezaže se in široko odpre vrata. "Ustoppite presvetli gospod z vašimi prijatelji in oprostite svojemu služabniku! Ustoppite gospodje in pojdite za menoj!"

Vsi ustopijo. Nahajali so se v prostorni umetniško obokani dvorani na čigaver steni ni bilo opaziti nikakoršnega izhoda.

Eleazar zapre in zapahne duri, vzame svetilko v roko in z drugo pritisne na gumb na desni steni in takoj se pokaže odprtina, v katero povzbi svoje goste, naj vstopijo v njo in jih pelje po dolgem s cesto usporadnem hodniku. Potem gredo po stopnicah dol, korakajo skozi vrata, katera Eleazar odpre in zapre, po drugem medlo razsvetljenem hodniku, dokler ne pridejo skozi druga vrata v pravo dvorano hiše, ki je bila v pritličju. Bila je tlakovana z marmorjem in razsvetljena z visečo svetilko. S ceeste sem se je razlegalo divje kričanje razburjene množice.

"Čudno poslopje!" zamrmra Pavel Telu. Toda jud ga je slišal, pa pravi: "Čujte, gospodje, previdnost, previdnost v Suburi. Nimamo več Julija Cezarja!"

S ponižno kretnjo povabi svoje goste, naj mu sledijo. Pripelje jih v prostorno sobo. Na sredi je stala velika miza na težkih nogah. Pri tej je sedela s hrptom obrnjena proti prihajajočim stara upognjena postava z volnenimi srebrnimi lasmi, starček, ki se je sklanjal nad nekaterimi na mizi ležečimi pergamenti in se ni zmenil za nič, kar se je godilo okrog njega. Ob njegovi strani je stala mlada deklica, skoraj še otrok, nežna, eterična postava, ki je ravnostojče začudeno opazovala pozne goste. Ob gornjem koncu stoječe sveče so metale svetlobo na njene deviške poteze, ki so izraževale skrajno pozornost. Deklica je najbrž ravnokar vstala s divana, na katerem je pustila svoje pričetno delo.

Pavel je pregledal ta sam na sebi zanimiv prizor z enim pogledom: častirečna glava starčka, zraven te pa nežni in o nenavadni nadarjenosti pričajoči obraz ljubke device na tem kraju so ga iznenadile.

"In ta bojevnik, ta junak med tisoči, ta zvesti služabnik Najvišjega, ravno ta Juda Makabej je bil tvoj in moj praded — njegovega rodu sva — njegove krvi!" je s ponosom govoril stari deklici.

"Praded sem ali tje. Kaj si se zopet zaril v svoje norije", vpije Eleazar grobo in iztrga starčeku pergament iz rok. "Ali da tvoj praded kaj

jesti tebi in tvojemu otroku? Kdo ti pa da? Ali ne jaz? Moj posel je toraj edino, s čemur se imaš pečati. Razumeš me stari?"

RAZNOTEROSTI.

"Ni še temu dolgo", pripovedoval je predstojnik Šolskih Bratov v Belgiji, ko sem se peljal z enim svojih redovnih bratov z Bruselja v Antwerpen. Železnični voz je bil natlačeno poln. Nama nasproti sta sedela dva elegantno oblečena "gospoda", za katera se pričetkom nisem brigal. Najina redovna obleka ju je morala jeziti, in svojo jezo sta takoj pričela kazati. Glavno besedo je imel "gospod", ki je sedel ravno meni nasproti. Začel je govoriti o "le-nih", "neumnih" menihih, ki ne delajo drugega, ko sleparijo ljudi. Jaz se za to nisem brigal, ampak mirno gledal skozi okno in sukaj — kakor imam že navado, levi palec okoli desnega. Vedel sem, da ga moj molk jezi. Naenkrat se je obrnil k meni in rekel: "Častiti gospod, vi ste videti jako razumen mož in prava izjema med kutarji." "Kako to?" sem vprašal in ostro pogledal v njega; zdel se mi je namreč jako znan. "Kar časa vas gledam", je rekel, "sučete levi palec okoli desnega. Ni li to jako duhapolno?" "Da, to znam", sem pritrtil, "znam pa še nekaj več. Sučem tudi lahko desnega okoli levega." "Ste pa res učenjak", je rekel mož, "preklicujem svojo trditev, da so menih nevedneži." "V prejšnjih letih znal sem še vse kaj drugega", nadaljeval sem mirno, oči sem imel pa vedno v njega uprte. "Kaj pa je bilo to?" vprašal je radovedno. "Pred tridesetimi leti", rekel sem in sem vstal, "zvršil se je v ravno tej

NAROČNIKI "EDINOSTI" POZORI!

Prosimo vse naše naročnike, da v slučaju preselitve nam takoj naznajo svoj novi naslov. Poleg novega pošljite nam tudi svoj stari naslov, stem nam pripravite mnoge nepotrebne dela.

Mi želimo vsakemu naročniku do staviti vsako številko našega lista Velikokrat se pa kdo oglasi, čez mesec dni po svoji preselitvi in se pri tožuje da lista ni dobival in seveda pri tem pozabi, da nam ni naznanil svojega novega naslova. Zato je važno za nas i vas, da nam takoj naznanite svoj novi naslov, kadar se preselite in vam bomo dostavili vsako številko našega lista.

Uprava "Edinosti."

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prezvamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, nanižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal

Za boleznin in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka registrirana pri Zbir. ur. Zbir. dr.

Prijatelj v Potrebi

KOLENDAR AVE MARIA za leto 1922.

Je krasna knjiga, obsegajoča 224 strani. Poučni članki, povesti in poročila iz raznih nasebin kakor tudi številne slike krasijo delo. Kalendar Ave Maria stane s poštnino samo 60c. za v stari kraj 75c.

Kalendar dobite pri kalendarnemu zastopniku ali pa pišite na:

"Edinost,"
1849 W. 22 Street,
Chicago, Ill.

sem bil guverner v Antwerpnu in sem kot guverner dotično sodbo podpisal; in ta zločinec ste bili vi!" — Grobna tišina je nastala v železničnem vozu. Mož je obledel — in na prvi postaji izginil...

DR. J. V. ŽUPNIK.

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair avenue in Corner E. 62nd Street, nad Sloven. Banko. Uhod je na 62nd Street.

Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC

6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

VSAK ČLOVEK GLEDA NA VSpeH

Zato, ako hočete doseči dober vspeh pri vašem barvanju poskusite naše "EGYPTIAN" barve, katere jamčimo, da bodo obstale dobro zunaj in znotraj hiše. Cene \$2.90 galon. Ako jo vzamete 10 galonov skupaj dobite znatni popust. Prav toplo se priporočam vsem "NOVO-POROČENCEM" in sploh vsem kateri mislijo kupiti kako kuhinjsko pohištvo. Predno kupite take potrebščine, pridite in oglejte si našo dobro založeno trgovino, ki je še vedno najzanesljivejša in njene cene so med najnižjimi. Vsem se priporoča

BENJ. EICHHOLZER

Trgovina razne železnine in pohištva
527 Main Street, Forest City, Pa.

FIDELITY ELECTRIC COMPANY

Frank Schonta, lastnik.

Vaši domovi bojo postali moderni, ako izročite nam v iste napeljavo električne razsvetljave. Mi jamčimo dobro delo za nizko ceno. Obiščite našo trgovino in oglejte razne stanovanjske opreme. Prodajamo tudi trgne stroje, gladilnike, štedilnike, itd. Vsakemu, ki nas priporoči svojemu znanцу za napeljavo električne razsvetljave damo \$5.00 nagrade.

Plačuje se v gotovini ali pa na lahke obroke.
2049 West 22nd Street, Phone: Canal 5190.

FRANK TOMAŽICH

SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljše salatno olje in pristno ajdovo moko. Ker smo Slovenci prijatelji dobre potice naznanjam cenj. gospodinjam, da sem se preskerbel z vsem potrebnim "materijalom." Pridite in se prepričajte!

1858 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 2910.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdeluje mo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.